

กлубุทรูบวชเข้ามาแล้ว จะต้องตั้งใจว่า เราก็คงเข้ามาบวชแล้ว ใค้คู่ศส่ำห่สละสิ่งสำคัญ
ต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น ทรัพย์สินและรายใค้ต่าง ๆ ตลอดจนสละความสุขอันหอมลอมควยอิสรียยศ
และบริวารยศ มาอยู่สันโคษ สละการกระทำใค้ ๆ ตามใจชอบ มาจำกัคด้วยชอบเซตพระวินัย
และระเบียบแบบแผนของสมณะ เมื่อเราใค้ลงทุนเสียสละถึงอย่างนี้แล้ว แม้ไม่มาก ก็พอมีอะไร
คิดตัวกลับไปบวนข้าง อย่าใค้ถึงกับต้นทุนหาย ปลายทุนเห็น โดยเมื่อมากก็เม้ตั้งใจจะเข้ามา
มิหน้าข่ำเมื่อกลับไป ยังอุศส่ำห่ไม่คิดใจนำสิ่งใค้ไปจากวัด หรือกลับเอาสิ่งใค้ที่เม้ใค้ต่าง ๆ มาฝากไว้
ใค้เป็นรอยค่างค้ำสกปรกแก่วัคอีกควย เม้ใค้เลย สู่เอาควยใค้ฝากไว้ใค้ว่า

พืงตั้งใจศึกษากิจและระเบียบคังค่อไปนี้

1. ก่อนบวชควยควยตัดสินใจใค้เกิดซาค เมื่อตกลงแนนอนแล้ว ควยเข้ามาคิดค่อกับวัด
หากบรพบุรุษหรือผูปกครองหรือผูที่คุ้นเคยนับถือของผูที่จะบวชมีอยู่ ซึ่งเคยบวชในวัดนี้ ก็ควย
ใค้ศึกษากับทวนเสียก่อนพอเป็นแนวทาง แล้วจึงควยขอใค้ทวนนำตัวเข้ามาฝากกับทางวัดไว้
ถาผูเชนวนั้นไม่มี ควยเข้ามาพบปะสอถามสนทนาหรือกับพระเถระหรือพระภิกษุในวัดควย
ตนเอง เพื่อใค้เขาใจกิจการและความเป็นไปของวัดตามสมควร
2. ควยเตรียมตัวเข้ามาแสดงควยจำนงจะบวช ในเคืออนเมษายนของศกที่ จะบวช
เป็นอย่งข่ำ เพื่อกันเต็มจำนวน เพราะวัดนี้รับนาคจำกัคจำนวน
3. เมื่อเสรีจกิจเบือองตนนั้นแล้ว ควยไปใค้ห้องจำหน่ยหนังสือของมหามกุฏราชวิทยาลัย
(ตั้งอยู่ถนนพระสุเมรุ ค่านหน้าวัด) เลือกหนังสือที่จำเป็นจะใค้ใค้ในการบวช อย่งนอย 3 เลม
คือ

ก. หนังสืออุปสมบทวิธี

ข. หนังสือวินัยมุข (เลม 1 - 2)

นอกจากนี้ จะหาหนังสือสำหรับอ่านเพื่อเพิ่มควยรู้ใค้มากขึ้น โดยอ่านหนังสือชอธรรมต่าง ๆ
หรือเขาพบสนทนาวิสาสะกับพระในวัดบงกัคใค้

4. ถามีเวลา ควยเข้ามาในวัดในวันธรรมสวนะ (วันพระตามปักชคณนา) แล้วเขาไป
ในโบสถ์ (เพื่ออุสาคเลาไว้) เพื่อใค้คุ้นเคยและใค้เห็นวิธีการ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพ็
บงส่วน ถาทำได้ ควยฝึกสมาทานอุโบสถศีล (คือศีลแปด) เพื่อใค้คุ้นกับการปฏิบัติตนค่อไป

5. เมื่อใค้กำหนดเวลาอันควย ควยใค้ให้ผูปกครองหรือตัวองนำตัวมอมเป็นทางการ
(เรียกว่ำ ถวายตัว) กับทวนเจ้าอาวาส ผูจะเป็นพระอุปชฌาย์ค่อไป ในการนี้ ควยเตรียม
คอกไม้กระทงชูปเทียนแพ บรรจุใค้พานหรือตะลุม และแต่งกายใค้เรียบรอยตามประเพ็คินิยม

6. เมื่อท่านสั่งให้ขึ้นทะเบียนเป็นนาคของวัด และกำหนดวันเวลาบวชให้แล้ว ท่านจะมอบให้พระเถระรูปหนึ่งรับเป็นผู้ฝึกการชานนาค คือกล่าวคำในพิธีบวช ตลอดจนพิธีการต่าง ๆ โดยละเอียด หน้าที่ของนาคในตอนนี้สำคัญอยู่ที่ต้องตั้งใจมาฝึกหัดตามกำหนดจริง ๆ โปรดอย่านึกว่าไม่เป็นไร มากก็ได้ น้อยก็ได้ ผลเสียจะตกอยู่กับนาคเอง เพราะการบวชของวัดนี้ ไม่นิยมการสอนให้นาคว่าตามในท่ามกลางที่ชุมนุมสงฆ์ ดังนั้น เพื่อให้พิธีการดำเนินไปโดยถูกต้องตามระเบียบแบบแผน นาคพึงปฏิบัติกิจให้เรียบร้อย ควบคู่การพยายามฝึกซ้อมให้แม่นยำและเจเนใจ

อนึ่ง เมื่อมีการบวชนาคก่อนกำหนดของตนในวัดนี้ ควรหาโอกาสเข้าไปดูพิธีการในโบสถ์ เพื่อให้เห็นประจักษ์และเข้าใจด้วยตนเองด้วย

7. การเตรียมบริวารบวช ควรขอคำแนะนำจากพระอาจารย์ผู้ฝึก เพื่อให้ได้สิ่งของที่ถูกต้องและจำเป็นจริง ๆ ในการบวช เพราะบริวารบางอย่างในพระวินัยท่านบงชนาคลักษณะ สี และอื่น ๆ ไว้เป็นมาตรฐานอย่างแน่นอนและชัดเจน จึงต้องจัดให้ถูกให้เหมาะให้ควร ให้ครบถ้วนเรียบร้อย ไม่ควรจัดตามความพอใจของตนเอง หรือฟังเสียงจากผู้อื่น ผู้ไม่เคยบวชหรือไม่เคยทราบธรรมเนียมวัดนี้ จะทำให้เสียการ

7.1 รองเท้า การใช้รองเท้าให้ใช้ 2 ชนิด

(1) รองเท้าหนังลวน 4 ชั้น หรือหนัง 1 ชั้น ยางอยู่กลาง มีหูกับ 2 สาย และพาดหลังเท้า 1 สาย

(2) รองเท้ามีหูกับ 2 สาย เป็นหนังลวน 4 ชั้น หรือหนัง 1 ชั้นอยู่กลาง

รองเท้าทั้ง 2 ชนิดนี้ ห้ามชนิดปลายแหลมสนสูง หรือปลายแหลมสนเตี้ย รองเท้าฟองน้ำ อนุโลมให้ใช้ได้เฉพาะในสถานที่เท่านั้น (ภายในบริเวณกุฏิ) แต่ห้ามใช้ชนิดที่มีสายและตัวมีสีฉูดฉาดผิดพระวินัย รองเท้าชนิดอื่นที่ไม่สมควรแก่สมณะ เช่น ยางรถยนต์เป็นต้น ก็เป็นอันห้ามด้วย

7.2 สีของจีวร จีวรชนิดที่เรียกว่าสีไม่ตกมักแดงจัด เมื่อได้มาแล้ว ควรซักยอมเสียใหม่ให้มีสีหม่นลงไป ไม่ควรใช้สีแดงนั้น เพราะแดงเกินไปกว่าที่จะเรียกว่า กาสาวะ หรือ กาสายะ - สีเหลืองหม่น ซึ่งเป็นสีที่ถูกพระวินัยบัญญัติ

8. ควรเขมงวดกวดขันตัวเองให้ดีที่สุด ระวังระวังเรื่องการเจ็บป่วย และเรื่องยุ่งเหยิงต่าง ๆ อันจะเกิดขึ้น หากมีอะไรเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับฆราวาสวิสัย เช่น การเสพสุรายาเมา เที่ยวเตร่ มีหนี้สินรุงรัง การเกี้ยวพวักกับเพศตรงกันข้าม หรือแม่หน้าที่การงาน ควรชำระสะสางให้เรียบร้อยเสียก่อนบวช อย่าท่องให้หลงหน้า ระวังหลัง หรือวิตกกังวล ทำให้ใจเหวี่ยงหรือใจเสียเสียก่อนบวช

9. วัดนี้ (วัดบวรนิเวศวิหาร) แต่เดิมมาจนบัดนี้ มีระเบียบการลาสิกขากำหนดวันไว้ตายตัว คือวันแรม 13 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันลาพระอุปัชฌาย์ และเมื่อลาแล้วเป็นคนไป จึงจะลาสิกขาได้ มิฉะนั้น ท่านพระอุปัชฌาย์จะไม่รับลา ดังนั้น ถ้าผู้จะบวชมีหน้าที่ผูกพันอยู่กับการงาน

ในเรื่องกำหนดวันลา ควรได้พิจารณาให้ถี่ถ้วน อย่าให้เกิดการเสียหายขึ้นได้ ทั้งในหน้าที่การงานส่วนตัวและทางวัด

10. กำหนดวันเวลาอุปสมบท เป็นเรื่องตกลงกันระหว่างผู้บวชกับทางวัด คือพระอุปัชฌาย์ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้สะดวกทั้งสองฝ่าย เพราะกำหนดลงไปแล้ว จึงเลื่อนทั้งเข้าและออก เป็นการลำบาก จะไปกระทบกับกำหนดของผู้อื่นเข้า จะยุ่งยากและชุลุกชุลิกไปหมด ดังนั้น ควรเลือกให้เหมาะที่สุด แต่ไม่บังคับงวดวันในเรื่องฤกษ์ยาม อันมิใช่วิสัยของการบวช

11. วัดนี้ไม่นิยมการวันทา (ไหว้) เสมา การแต่งตัวนาค จะแต่งสวมเสื้อครุยหรือนุ่งขาวหมขาวก็ได้

12. หากเป็นการบวชนาคคู่ นาคทั้งคู่ควรปลุกสมาธิจิตและสามัคคีธรรมระหว่างกัน ให้จงดี มาฝึกซ้อมให้พร้อมกัน ตกลงกันอย่างสมัครสมานกลมเกลียว ตลอดจนเจ้าภาพทั้งสองฝ่ายควย ไม่ควรต่างฝ่ายต่างจัดทำ จนเกิดเป็นการแข่งขันกัน โดยประการทั้งปวง ผลดีจะไม่ได้อะไรเลย นอกจากความไม่เรียบร้อย ดังนั้น จึงควรหันหน้าเข้าปรึกษาหารือกัน มุ่งการบุญเป็นสำคัญที่สุด

13. เมื่อถึงวันกำหนดบวช ควรไปถึงวัดก่อน 3 ชั่วโมงเป็นอย่างช้า (รวมกันที่กุฏิซึ่งทางวัดจัดให้) เพื่อปลงผมตามธรรมเนียมนาค เสร็จแล้วแหวนนาคพร้อมด้วยบริวารที่จำเป็นไปโบสถ์ ก่อนเวลาบวชอย่างน้อย 30 นาที ถ้าภายในโบสถ์ยังไม่วาง ใ้หว่างสิ่งของต่าง ๆ บนโต๊ะที่ทางวัดจัดไว้ในบริเวณโบสถ์ และนั่งพักรอเวลาของตน

14. เมื่อเข้าในโบสถ์แล้ว พระผู้ฝึกจะนำนาคเข้าบูชานมัสการพระประธาน คือพระพุทธชินสีห์ กับพระพุทธรูปองค์โต นาคต้องเดินเข้าไปหน้าตู้บูชา มีเครื่องสักการะซึ่งควรเตรียมไว้ให้พร้อม คือ รูปเทียน ดอกไม้ อย่างละ 2 ชุด เมื่อถึงตู้บูชาแล้ว จุดเทียน 1 ดอก รูป 3 ดอก ดอกไม้ 1 ชุด พร้อมปักรูปที่กระถางรูปใหญ่ คิดเทียนที่เชิงเทียน วางดอกไม้ตามที่อันควร แล้วนั่งคุกเข่าประนมมืออธิษฐานใจกราบบูชาพระรัตนตรัย ครั้นแล้ว นาคพึงเดินออกไปทางด้านหลังตู้บูชาไปกราบถวายนมัสการพระรูปสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ อดีตเจ้าอาวาส ด้วยเครื่องสักการะอีก 1 ชุด นั่งคุกเข่าหมอบกราบ 3 คาบ อธิษฐานใจเคารพบูชาและถวายพระกุศล ขอพระบารมีคุ้มครองให้การบวชและการอยู่ในวัดเป็นไปโดยสวัสดิ์ เสร็จแล้ว ไปนั่งพับเพียบเหนืออาสนะที่ปูไว้ข้างคอยเตรียมพร้อมอยู่ ควรระวัง อย่านั่งเทาแขน ตอนนี้ควรจัดน้ำบริโภคให้นาคดื่มแก้กระหายได้ และควรดื่มเสียก่อนถึงเวลาพิธี

15. เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายวัดศิระสังข์เป็นสัญญาณให้พระสงฆ์ลงทำอุปสมบทกรรม (พิธีบวช) พระอุปัชฌาย์เข้ามาในโบสถ์ก่อน บูชาพระรัตนตรัยแล้ว เขานั่งเหนืออาสน์ นาคลุกขึ้นนั่งคุกเข่ากราบ 3 หน ครั้นแล้ว หันไปกราบผู้ใหญ่อย่าให้ใครจีวร (กราบอย่างคฤหัสถ์ครั้งเดียว) แล้วรับผ้าไตรเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ ปฏิบัติตามพิธีการซึ่งได้รับการฝึกซ้อมมา จนเสร็จพิธี

16. เมื่อเสร็จพิธีเรียบร้อยแล้ว ถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์เสร็จแล้ว พระใหม่
หันออกไปรับของซึ่งญาติโยมมิตรสหายถวาย ฟังคอยระมัดระวังผ้าที่ครองให้กระชับไว้ อย่าให้
หลุดลุ่ย เจ้าภาพควรมีผู้คอยรับ ลำเลียงของจากพระใหม่เป็นทอด ๆ ควรมีผู้อยู่ใกล้ติดพระ
ใหม่เพื่อคอยช่วยเหลือ ถ้าผู้ชายถวายของพึงรับด้วยมือ ถ้าผู้หญิงถวายพึงคลี่ผ้ากราบจับด้วย
มือทั้งสองออกรับ เสร็จแล้วหันหน้าไปทางพระสงฆ์เพื่อรับอนุโมทนาและกรวดน้ำ เมื่อท่าน
ผู้เป็นประธานให้ยกตา ใหลงมือหน้า พอยดาจบ เทน้ำจากเต้าน้ำให้หมดพอดี เมื่อพระทั้งหมด
รับสัพพี ให้ประณมมือขึ้นรับพร เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว คุณเข่าขึ้นกราบ 3 หน คอยจนกว่า
อาจารย์ผู้ฝึกจะพาไปปฏิบัติ ระวังรักษาไว้ใกล้ตัวเสมอ

อนึ่ง ในการบวช ถ้ามีการถ่ายรูป ควรไต่กำขยับผู้ถ่าย อย่าเข้าใกล้สงฆ์เกินกว่า 1
เมตร 25 เซนติเมตร และควรมีมารยาทอันควรแก่ความสุภาพ

สำหรับการจัดภุณินั้น เมื่อได้รับทราบเป็นทางการจากวัดแล้วว่าจะอยู่ปฏิบัติ คณะไหน
ควรจัดส่งคนมาดูแลทำความสะอาด ตกแต่งเรื่องไฟฟ้าและอื่น ๆ ตามสมควร เมื่อมีเหตุ
ขัดข้องอย่างไร ควรหารือสอบถามท่านเจ้าคณะ และควรจัดเสียแต่วัน ๆ ไม่น้อยกว่า 7 วัน
เพราะปฏิบัติตามปกติมักไม่มีพระอยู่ ปิดไว้เฉย ๆ จึงต้องจัดทดแทนวัน ๆ

เมื่อบวชเป็นพระแล้ว ต้องเปลี่ยนคำพูดที่เคยใช้ เช่น ใช้คำว่า "อาตมา" แทนตัวเอง
ใช้คำว่า "โยม" แทนคนที่สั่งที่ต่อกรเรียก ใช้คำว่า "เจริญพร" แทนคำรับ (เฉพาะเมื่อ
พูดกับคนที่สั่ง) ใช้คำว่า "ฉัน" แทนคำว่า "กิน, รับประทาน, ..." เป็นต้น

17. เมื่อถึงปฏิบัติ ถ้าพระใหม่เหนื่อย ควรพักผ่อน ฉันทน์ หรือทำกิจอย่างอื่น แต่อย่าลืม
ว่า เวลานี้เขาอยู่ในสมณเพศแล้ว ของที่จะบริโภคนำเข้าไปทางลำคอ เช่น น้ำหรือของอย่างอื่น
ต้องรับประทานเสียก่อน วิธีรับประทาน ต้องให้ผู้ถือของเขายืนใกล้ตัวของพระ ขนาดโค้งแขน
ถึง (เรียกว่า หัตถบาล) ถ้าไกลออกไปกว่านั้นเป็นขาของคัมภีระ และผู้ประเคนเพียงยกของ
ให้สูงขึ้นจากพื้น ควรน้อมเข้ามาถวายด้วยความเคารพ

18. ครั้นแล้ว พระอาจารย์ผู้ฝึกจะช่วยสอนพิณทุซันฐานและวิกัลป์ เรียกว่า "ทำผ้า"
ตามพระวินัย ควรเตรียมดินสอไว้ (ดูในอุปสมบทวิธี) พระใหม่ควรคอยศึกษาสำเนียง
จากพระอาจารย์ผู้ฝึกอยู่เสมอ

19. สิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือเพื่อ ควรจัดให้เป็นหมวดหมู่ สบงพวกหนึ่ง จีวรพวกหนึ่ง
ผ้าเช็ดตัว เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด เครื่องสุขภัณฑ์ เช่น สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน กระจกชำระ
ตลอดจนหมอนเยย น้ำตาล ชา กาแฟ โกโก้ โอวัลติน เก็บไว้ใช้เท่าที่จำเป็น เหลือออกนั้น
ให้ญาติโยมนำไปเก็บไว้ที่บ้านหรือเพื่อทำบุญต่อไป สำหรับของที่ เป็นอาหารมิให้เก็บไว้ในกุฏิ
ควรนำไปเก็บไว้ในห้องครัวซึ่งเรียกว่า "กัปปิยกุฏิ" พระใหม่ต้องศึกษาจากพระอาจารย์ผู้ฝึก
ถึงเรื่องจะปฏิบัติต่อสิ่งของเหล่านี้ให้ถูกต้องตามพระวินัยด้วย (ดูวินัยมุข เล่ม 2)

20. เมื่อถึงเวลาเย็นหรือค่ำ (สุดแต่พระอุปัชฌาย์จะกำหนดคนใด) พระใหม่ต้องไปฟัง
คำสั่งสอนจากพระอุปัชฌาย์ ที่เรียกว่า "ท้าวคร" คือพระอุปัชฌาย์ท่านจะสอนถึงกิจไม่ควรทำ
4 อย่าง เมื่อล่วงเข้าแล้ว จะต้องขาดจากความเป็นภิกษุ คือปาราชิก 4 ข้อนั่นเอง และกิจ

ที่ควรทำ 4 อย่าง ที่เรียกว่า "นิสสัย 4" พระใหม่ต้องเตรียมพานหรือตะลุม 1 ใบ ชูแป้นเขียน
แพ หรือชูแป้นธรรมคา คอกไม้สด 1 ที่ (จัดใส่กระทงหรือใส่ชวดบักก็ได) นำแปล่าบรรจุ
แก้วสะอาด 1 ที่ แปรงสีพื้น 1 อัน ทั้งหมดนี้บรรจุในพานหรือตะลุม เรียกว่า "ของเครื่อง
ท้าวตรี" มีความหมายว่าเป็นการไปปฏิบัติวัตร ฐากพระอุปัชฌาย์อาจารย์ มีตั้งนำไข่น้ำฉนฉน
แล้วคอยรับใช้ต่าง ๆ นับเป็นประเพณีที่ยังคงปฏิบัติตาม พระใหม่ครองผ้าเฉวียงบ่า พาด
สังฆาฏิ นำพานหรือตะลุมไป ถึงที่อยู่พระอุปัชฌาย์แล้ว นั่งรออยู่ที่อันควร ควรนั่งเป็นแถว
ตามลำดับ วางพานหรือตะลุมไว้ข้างหน้า การนี้มักมีพระอาจารย์ผู้ฝึกเป็นผู้นำไป เมื่อใดเวลา
ที่ท่านออกวัตร โดยมากพระใหม่ไปพร้อมกันหลาย ๆ องค์ พร้อมกันคุกเข่าขึ้นกราบ 3 ครั้งแล้ว
พียงถือพานหรือตะลุมเข้าไปประเคนที่ละรูปตามลำดับอาวุโส (คือบวชก่อนหลัง) ระวางระยະให้
งามพอสมควร อย่าให้ไกลจนเกินไป และอย่าให้ห่างจนถึงทอดแขนยื่นส่ง เมื่อถวายเรียบร้อย
แล้ว กราบ 3 หนพร้อมกัน แล้วนั่งร่ายประณมมือคอยฟังโอวาท เสร็จแล้ว คุกเข่าขึ้นกราบอีก
3 หน รับพานหรือตะลุมคืนมา พียงสำเหนียกไว้ว่า เมื่อพระใหม่จะสนทนารับคำปราศรัยจาก
พระเถระ เช่นพระอุปัชฌาย์ ควรอยู่ในท่าเคารพตามมารยาทที่นำไปปฏิบัติ (เช่น เมื่อท่านสอน
พียงประณมมือฟัง เมื่อรับคำของท่าน พียงประณมมือรับ)

21. พระใหม่พียงสังวรไว้เสมอว่า บัดนี้เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว อยู่ในเพศที่บุคคล
เคารพนับถือ แม่มารคาบิคาณาคิฎฐุใหญ่ก็เคารพนบนอบกราบไหว้ จึงควรมุ่งปฏิบัติให้สมกับภาวะ
ที่เป็นอยู่ จะยืนเดินนั่งนอนบริโภคหรือทำกิจอย่างอื่นต้องคุกให้ถูกตรงตามพระวินัยบัญญัติ มีการ
สำรวมโดยประการทั้งปวง เช่นไม่ควรยืนอย่างไวทาวางภูมิ แต่ก็ไม่ควรให้ถึงขอมขอ จะเดิน
ไม่ควรโยกหรือส่ายตัว แต่ก็ไม่ควรให้ถึงเดินเชอเหมือนรูปหุ่น การนั่งไม่ควรนั่งเท้าแขนหรือ
ไขว้ทางกระดิกขา เวลานอน แมไม่มีคนเห็นก็ต้องนอนอย่างพระนอน เวลาฉนก็ต้องหมั่นจิ้วร
และนั่งฉนให้เรียบร้อยเสมอ ไม่ควรยืนหรือเดินฉนเป็นอันขาด การถ่ายปัสสาวะก็เช่นเดียวกัน
จะยืนถ่ายไม่ควร การนั่งหมั่นทามทำอย่างคฤหัสถ์ แมจะนั่งฉนอาบน้ำ ทานหมั่นมีชายพก
หรือลอยชาย หรือหมั่นฉนเช็ดตัว หรือพาดฉนเช็ดตัวเช็ดหน้าทีไหลเป็นต้น นี้เป็นข้อแนะนำเบื้องต้น
ท่านเท่านั้น ส่วนรายละเอียดควรคุกให้เข้าใจจากหนังสือวินัยมุข และมีความสนใจใฝ่มาก คอย
สังเกตรปฏิบัติของอุปัชฌาย์อาจารย์ และสอบถามอยู่เสมอเป็นการดีที่สุด ไม่ควรนำคำว่า
ไม่เป็นไร มาใช้ในสมณเพศเป็นดีที่สุด

22. กิจวัตรประจำที่พระจะท่องปฏิบัติ คือตอนเช้าออกบิณฑบาตร เมื่อได้อรุณและเมื่อ
ได้รับอนุญาตจากพระอุปัชฌาย์ ในเมื่อท่านเห็นว่าพระใหม่ครองผ้าได้เรียบร้อยแล้ว ระวาง
อย่าออกบิณฑบาตก่อนเห็นลายมือตนเองเมื่อส่องกับแสงสว่างแห่งดวงอาทิตย์ เพราะถ้าอยู่ใน
เทศกาลพรรษาจะขาดพรรษา ตามปกติจะขาดครอง กลับมาฉนชาวเสร็จแล้ว

22.1 ในวันธรรมคา เวลา 08.00 น. ลงท้าวตรีเข้าในโบสถ์ เวลา 20.00 น.
ลงท้าวตรีเย็น (ทั้งสองเวลาที่มีระฆังตีเป็นสัญญาณ) ครองผ้าเฉวียงบ่า (ปกติไม่ตองพาดสังฆาฏิ)
ควรมิคอกไม้ชูแป้นไปบูชาพระควย เข้าไปบูชาคันหลังแทนบูชา อย่างเดียวกับเมื่อเป็นนาค
แล้วรออยู่ในบริเวณนั้น จนกว่าพระเถระจะเข้าประชุม ในระหว่างที่รออยู่ควรรแสดงอาการ

- ค. การรับแขกหญิงต้องมีผู้ชายที่รู้เนื้อความอยู่เป็นเพื่อน
- ฆ. ไม่ควรรับแขกหญิงในเวลาค่ำคืน
- ง. เวลารับแขก ต้องครองจีวรเฉวียงขวาให้เรียบร้อย
- จ. ออกจากกุฏิต้องครองจีวรเฉวียงขวาให้เรียบร้อย
- ฉ. ลานพระเจดีย์โดยรอบมีกำแพงแก้วและแนวหินปูเป็นเขต ห้ามไม่ให้หมคลุ่ม สวมรองเท้า กั้นร่ม เดินผ่าน
- ช. บนศาลาแดงคานตะวันตกเฉียงเหนือและคานตะวันออก ห้ามสวมรองเท้าขึ้นไป และห้ามยื่นคณูคนนอกกำแพง
- ซ. ควรเขียนใบมอบฉันทะให้ผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้ทำกิจการแทนตน ในการรับเงินเคื้อน รัยเบี้ยบ้านาญ (หรือกิจอย่างอื่นที่เกี่ยวกับการเงิน) เสียให้เสร็จก่อนอุปสมบท เพราะกิจเหล่านี้ไม่ควรปฏิบัติในเวลาอุปสมบทแล้ว เพราะการลงนามอย่างคฤหัสถ์ไม่ต้องควยความนิยมของสงฆ์
- ณ. ผู้ที่ไม่ถือเป็นญาติโดยตรงตามพระวินัย แม้จะใกล้ชิด เช่น ภรรยา หรือสะใภ้ เขย พระภิกษุก็ขอล้างมือไม่ได้ จึงต้องมีการทำปวารณาเสียจะเป็นควยถอยคำหรือควยอักษรรักได้ ควยถอยคำว่าดังนี้ "ข้าพเจ้าปวารณาตัวแด่พระคุณเจ้า ถ้าพระคุณเจ้าต้องประสงค์ปัจจัยสี่ หรือสิ่งทีควรแกสมณะ โปรดเรียกรองบอกกล่าวแก่ข้าพเจ้าตลอดกาลทุกเมื่อ"

ขอให้ทุกท่านมุ่งเข้ามาบวช จงตั้งใจศึกษาพระธรรมวินัยและศึกษาระเบียบต่าง ๆ ของวัด ตั้งใจปฏิบัติตามพระธรรมวินัยและระเบียบของวัด จึงจะเป็นผู้งามในหมู่และทำหน้าที่งามสำเร็จเป็นบุญกุศลทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นควย.

เรียบร้อย เพราะถือว่าอยู่ในสถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ จนกระทั่งเมื่อได้ยินเสียงประโคม
มโหรีทีก จึงลุกขึ้นยืนประนมมือตามลำดับที่สมควร เมื่อพระเถระผู้เป็นประธานจุกจุกเขียน
สักการะแล้ว จึงนั่งลงคุกเข่าพร้อมกันเตรียมทำวัตรต่อไป ควรมีหนังสืออุปสมบทวิธีติดลงไป
ควย และทำเครื่องหมายคั่นตอนที่ใช่สวด ทำเลขหมายลำดับไว้ให้เรียบร้อย หลังจากทำ
วัตรเย็นเสร็จแล้ว จะมีเรียกชื่อพระนวกะ (พระใหม่) ทั้งหมด ตามลำดับอาวุโส ค้วยชื่อภาษา
บาลี ซึ่งพระอุปัชฌาย์ตั้งให้เมื่อตอนบวช ทองคอยระวังให้ดี พอถึงชื่อของตน ก็ขานรับว่า
"อาคโธ ภนฺเต (อาคะโธ ภันเต)" เวลาชานควรประนมมือค้วย ในระหว่างที่นั่งอยู่ในโบสถ์
หากไม่จำเป็นไม่ควรทำกิจอย่างอื่น เช่นคุยกัน ควรสำรวมใจมั่นอยู่ในพระรัตนตรัย และทำ
ความรู้สึกว่ากำลังเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

22.2 วันธรรมสวนะ คือวันพระ สำหรับวัดนี้ใช้คำนวณตามวิธีปักขคณา ดังนั้นจึง
ต้องดูจากปฏิทินของมหาเมฆราชวิทยาลัย จะเป็นอย่างแนหรืออย่างเล่มก็ได้ ในวันพระ
8 คำ และ 15 คำ (หรือ 14 หรือ 1 คำ ตามปักข์) เปลี่ยนเวลาลงโบสถ์เข้าเป็น 09.00 น.
และทำวัตรเย็นเวลา 15.00 น. มีการตีระฆังสัญญาณเช่นเดียวกัน ครองฉาเฉวียงบาและ
พาคสังฆาค้วย ในวันเช่นนี้ต้องไปรออยู่นอกโบสถ์ เพราะในโบสถ์มีอุบาสกอุบาสิกาที่นั่งอยู่
ส่วนหนึ่ง เมื่อเข้าโบสถ์แล้ว ยืนขึ้นเมื่อเวลาประโคมเช่นเดียวกัน การเข้าโบสถ์ของเขา
ประตูทางคานชอกที่บูชา ห้ามเขาทางคานหนา เพราะจะไปเฉียดกรายปะปนกับอุบาสกอุบาสิกา
การปฏิบัติมีทำวัตรและฟังเทศน์ เวลาฟังเทศน์ควรประนมมือโดยตลอด ไม่ควรทำกิจอย่างอื่น
เช่นพูดคุย อ่านหนังสือและอื่น ๆ อันไม่เป็นการเคารพโดยเด็ดขาด เมื่อเสร็จแล้วก็ออกทาง
คานเดียวกับที่เข้ามา สำหรับวันพระ 14, 15 หรือ 1 คำ อันเป็นวันทำอุโบสถสังฆกรรม
(การสวดพระปาฏิโมกข์) เวลาประมาณ 12.30 น. ลงโบสถ์พร้อมกัน (เฉพาะพระภิกษุ
ไม่มีการตีระฆังสัญญาณ) เสร็จจากทำวัตรเย็นแล้วจึงเริ่มสวดพระปาฏิโมกข์ (ประมาณ
13.00 น.) ครองฉาเฉวียงบา พาคสังฆาค้วย จะมีเครื่องบูชาไปค้วยก็ได้ ตอนนี้องควดขัน
มาก ระวังยานอนหลับ หรือทำกิจอย่างอื่นเพเลินจนล้มเวลา ควรมีเครื่องกำหนดสัญญาณไว้
เช่นคังนาฬิกาปลุกไว้เป็นต้น เพราะถ้าขาดพระไปเพียงองค์หนึ่ง สังฆกรรมก็ทำไม่ได้ (พระ
ที่อยู่เ็นวัดทุกองค์จะต้องลงทั้งหมด) จะต้องรอนกว่าจะครบจำนวน เพราะฉะนั้น ฟังไปให้
ทันเวลา และก่อนที่จะมีการสวดพระปาฏิโมกข์ จะต้องทำการปลงอาบัติเสียก่อน ซึ่งการนี้
พระที่เป็นพี่เลี้ยงจะให้คำแนะนำ หลังจากที่ทำกรสวดพระปาฏิโมกข์จบลงแล้ว เวลา 15.00 น.
จะมีสัญญาณระฆังลงฟังเทศน์มาย ทุกรูปจะต้องหม่ฉาเฉวียงบา พาคสังฆาค้วย ถ้าเป็นวันพระ
7-8-9 คำ จะมีการทำวัตรเย็นหลังจากเทศน์จบแล้วค้วย

23. ระเบียบของวัดมีอยู่มากมายหลายประการ ซึ่งพระใหม่ควรจะได้สนใจสอบถาม
พระอาจารย์ผู้ฝึกอยู่เสมอ ที่ควรทราบไว้แต่เนิ่น ๆ เช่น

- ก. แทนหินหน้าโบสถ์ กับแทนหินใตคนประคูนาคำหนักจันทร์ หามัน
- ข. ไม่เดินสูบบุหรี่